

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนา
คุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิจิตร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุก
ด้าน
2. ข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมใน
การวางแผนกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมแสดง
ความคิดเห็น ร่วมจัดทำแผน กำหนดนโยบาย ร่วมในการลงมือปฏิบัติในด้านต่าง ๆ กับ
สถานศึกษาร่วมในการจัดทำโครงการและร่วมประชุมอนุมัติงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาร่วมในการพัฒนาและสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนและร่วมกัน
ดำเนินงานและลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ กับทางโรงเรียนทุกครั้ง และมีส่วนร่วมในการให้

ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาและนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนเสนอต่อสาธารณชน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยการระดมความร่วมมือจากชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนได้พยายามตั้งใจปฏิบัติตามนโยบายนี้อย่างเต็มที่และยังเห็นว่ายังปฏิบัติตามได้ไม่ถึงระดับวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจ แต่กรรมการสถานศึกษาก็ยังมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในยุคนวัตกรรมการศึกษา อีกทั้งการบริหาร โรงเรียนยังเป็นอุปสรรค ต้องได้รับความร่วมมือปรึกษาหารือ และวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันเกี่ยวกับการจัดการจัดศึกษาของโรงเรียน โดยจัดการประชุมเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรศักดิ์ พันธุ์สง่า (2550 : 128-129) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1. ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับราตรี พูลพัฒน์ (2553 : 135-136) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการ บริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับชัชวาล ศิริกุล (2551 : 117-118) ได้วิจัยเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับฉัตรฐมนนธ์ พิกะแย้ม (2550 : 95) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางใหญ่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ บางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 มี ส่วนร่วมโดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก

จากข้อสังเกตของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ข้อสังเกตต่อการมี ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาดังนี้

การยกคุณภาพของสถานศึกษาให้มีความน่าเชื่อถือและมีการดำเนินงานไปใน ทิศทางที่ดีมากยิ่งขึ้น เนื่องมาจากการดำเนินงานของสถานศึกษาอาจไม่ได้ชี้แจงแนวนโยบาย และการดำเนินของสถานศึกษาให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาได้ทราบว่าเป็นขณะนี้ สถานศึกษาได้ดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นอย่างไรและมีผลเป็นอย่างไร การบริการจัดหา น้ำดื่ม สำหรับเด็กให้เพียงพอสถานศึกษาบางแห่งอยู่ในสถานที่กันดารขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ หรือมี แต่ไม่สามารถที่จะใช้เป็นน้ำดื่มของนักเรียนได้ดังนั้นสถานศึกษาควรบริการจัดหา น้ำดื่มที่ สะอาดเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียนปรับปรุงเรื่อง ไฟฟ้าแสงสว่างตามอาคารและบริเวณ สถานศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ขนาดเล็กเป็นความร่วมมือแบบไม่มีรูปแบบ ไม่ได้เน้นเอกสาร สรุป-รายงานผลคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารต้อง

ทำโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนชุมชน โรงเรียนกับชุมชนต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โรงเรียนต้องเป็นมากกว่าทำหน้าที่การวัดการเรียนการสอน ต้องมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนด้วย ควรเพิ่มงบประมาณเงินรายหัวสูงกว่าโรงเรียนใหญ่ และควรมีการสนับสนุนเบี้ยประชุมให้มากขึ้น

2. ศึกษาข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมจัดทำแผน กำหนดนโยบาย ร่วมในการลงมือปฏิบัติในด้านต่าง ๆ กับสถานศึกษา ร่วมในการจัดทำโครงการและร่วมประชุมอนุมัติงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมพัฒนาและสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนและร่วมกันดำเนินงานและลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ กับทางโรงเรียนทุกครั้ง และมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาและนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนเสนอต่อสาธารณชน สอดคล้องกับชัชวาล ศิริกุล (2551 : 117-118) ได้วิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา ควรเข้าร่วมรับรู้และให้ความเห็นชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา และควรช่วยในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ควรประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรจัดหาวิทยากรในห้องถิ่นมาช่วยสอนวิชาชีพ ควรร่วมให้ขวัญและกำลังใจบุคลากรตามโอกาสสมควร ควรร่วมเสนอความคิดและการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาและควรเสียสละเวลาเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง ตามลำดับจากการสัมภาษณ์ ควรอบรมความรู้ทักษะ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มั่นใจ กล่าวพูดกล้าเสนอแนะ ควรพาไปศึกษาดูงาน ควรให้ค่าตอบแทนการเข้าร่วมประชุม โรงเรียนขนาดเล็กขาดอุปกรณ์ ควรมีการประสานงานที่ดีและโรงเรียนควรให้ข้อมูลพื้นฐานกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจนและเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการสนับสนุนส่งเสริม และเป็นที่ปรึกษาให้อนุกรรมการต่างๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการช่วยเหลือกิจกรรมของสถานศึกษาดำเนินงานแนะแนวให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบด้วยผู้บริหาร โรงเรียนควรมีการสนับสนุน และส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการเป็นคณะทำงานของสถานศึกษาด้วย

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจในการวางแผนและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจากเอกสารต่างๆ สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันกำหนดปฏิทินงานและดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาควรกำหนดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ประมวลผล แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพนักเรียนกับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่เป็นโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่

2.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสอบถามจากผู้มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบ และวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อหาแนวทางในการคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก